

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
 I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
 II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
 Članik: JOHN TELBAN, Box 101, Forest City, Pa.
 Tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
 Glasnik: MARTIN MUHIČ, Box 337, Forest City, Pa.
 Oblikovalec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZRAĐNIK:

MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAZ PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
 II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
 III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7113 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
 I. porotnik: MARTIN STEFANIČ, Box 78, Franklin, Kans.
 II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., E. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
 I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
 II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivanu Telbanu, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Družbeno glasilo: "GLAS NARODA"

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA DR. SV. BARBARE.

Suspendirani člani zopet sprejeti:

pri postaji št. 28: Frank Maličič, 6516; Josef Škapin, 6575;
 pri postaji št. 31: Frank Krens, 6850; Jernej Magajna, 8510;
 pri postaji št. 33: Anton Goršek, 3767;
 pri postaji št. 47: Frank Božič, 1896; Alojz Hribar, 7355; Matija Kocijan, 6368; Terezijsa Božič, 400;
 pri postaji št. 65: Josef Kambič, 5528;
 pri postaji št. 68: Alojz Bačar, 8354; John Lekše, 6303;
 pri postaji št. 71: Jury Frančič, 5728;
 pri postaji št. 87: Anton Tashner, 9051;
 pri postaji št. 18: Anton Kravanja, 7948; Martin Zafuta, 4553;
 Alojz Gorše, 3735; John Mohorič, 311.

Suspendirani člani:

pri postaji št. 2: Anton Ferlič, 4261; Anton Omerzu, 1381;
 pri postaji št. 3: Frank Dremota, 5169; Anton Korkeli, 3939;
 pri postaji št. 4: Frank Mihelič, 9033; Rudolf Mihelič, 9161; Peter Šapen, 8442; John Kocjančič, 502; Frank Krize, 7230;
 pri postaji št. 6: Josef Lunder, 4004; John Karlingar, 9004; John Resinovič, 4835; Frank Čelbovec, 9343; Frank Ansee, 2962;
 Avgust Šluk, 6383; Alojz Šenk, 4173; John Zorman, 1518;
 pri postaji št. 8: Louis Skubie, 9272;
 pri postaji št. 13: Izidor Barbar, 3332; Martin Ramuta, 2998;
 pri postaji št. 14: John Zadnik, 8920; Stif Žilovec, 8166; Joe Cvelbar, 6269; Joe Kik, 8661;
 pri postaji št. 18: Frank Jert, 1016; Peter Medoš, 4158; Adolf Frane, 2827; Joe Blatnik, 292; Fred. Sedenik, 799; Valentin Izlakar, 1230;
 pri postaji št. 19: Georg Tankovič, 7407; Matija Kraina, 7408; Frank Strojnik, 9042; Peter Sluga, 6246; Odlasek Florijan, 2462; Stefan Štucin, 692; Ursula Odlasek, 698;
 pri postaji št. 22: Stefan Jamnik, 2626; Jernej Oblak, 6912;
 pri postaji št. 25: Josef Pungersič, 2088;
 pri postaji št. 26: Ludvik Brezar, 7305; Frank Erjavec, 6441; Pavel Praust, 8838;
 pri postaji št. 27: Alojz Radi, 7005; Mihael Zemlak, 1862;
 pri postaji št. 31: Josef Rončević, 9283;
 pri postaji št. 33: Frane Perko, 4834;
 pri postaji št. 35: John Udovič, 7759; Frank Prah, 7762; Angele Viktori, 8770;
 pri postaji št. 37: Anton Gagliardo, 4135; Luka Vaupotič, 7288;
 pri postaji št. 42: Mihel Klucysek, 4746; Frank Pogačar, 6472;
 pri postaji št. 44 (za oktober): Martin Zafuta, 4553; Anton Kravanja, 7948; Alojz Gorše, 3735; Frank Lipovšek, 2303; Alojz Markovič, 3438; Frank Kovačič, 4852; Martin Drnovšek, 3226; John Mohorič, 311; Alojz Korošec, 720; (za november): Math. Bernik, 1415; Joe Drolz, 2306; Frank Satovšek, 4119; Avgust Oblak, 3564; John Zingel, 517; Ignac Pelko, 5860; Alojz Škrbinšek, 2864; Frank Karlinger, 7013; Pič Eihorn, 7588; Simon Wolf, 7478; Albert Kos, 8345; Andrej Pikelj, 8844; Jakob Barbič, 8346; Vincenc Čef, 7789; Majk Petrič, 4284; Frank Polier, 7316; Joe Osenk, 929;
 pri postaji št. 50: Frank Luzar, 878; Mary Golanšek, 453;
 pri postaji št. 51: Anton Svetik, 2260; Marija Padar, 458; Ivana Knafelc, 461;
 pri postaji št. 53: Georg Hečimovič, 8739; Mat. Skednar, 8112;
 pri postaji št. 55: Frane Nadu, 7619; Frank Kreše, 8555; Alojz Cvelbar, 8318;
 pri postaji št. 63: Karel Grahar, 8696; Frank Verhul, 4739;
 pri postaji št. 64: Ilajvi Cvirjanovič, 8698; Nikolaj Vukalič, 5960;
 pri postaji št. 65: Ivan Erent, 6658;
 pri postaji št. 66: Ivan Karol, 8133;
 pri postaji št. 68: Anton Markič, 6934; Joe Koren, 5803; Anton Gulič, 9179; Josefa Markič, 736; Marija Gulič, 627; Ana Koren, 446;
 pri postaji št. 71: Mihael Cene, 4539; John Gračner, 6569; Marija Cene, 624;
 pri postaji št. 77: Alojz Tomšič, 7727;
 pri postaji št. 81: Frank Laurič, 6711; John Jert, 6707; Luka Miklavčič, 4489;
 pri postaji št. 83: Jakob Rozman, 8311;
 pri postaji št. 86: Jakob Osvalt, 4007; Aleš Oman, 3697;
 pri postaji št. 92: Josef Klinkan, 7655; Martin Knez, 4162.

Odstopili člani in članice:

pri postaji št. 22: Joe Jamnik, 8988; Jakob Žitko, 7515;
 pri postaji št. 27: John Verderbar, 1542; Franciška Izlakar, 146;
 pri postaji št. 29: Jakob Porenta, 7742;
 pri postaji št. 42: Jury Sluga, 5255; Frane Pogert, 5329; Josef Bradela, 8605; Peter Pistotnik, 345;
 pri postaji št. 78: Josef Marolt, 7777;
 pri postaji št. 90: Frank Setine, 2863.

Črtani člani in članice:

pri postaji št. 13: Filip Brinar, 1193;
 pri postaji št. 14: Joe Moder, 1430;
 pri postaji št. 21: Peter Schröder, 5438;
 pri postaji št. 28: Frank Ančnik, 8795; Ana Azman, 543;
 pri postaji št. 35: Marija Sabodin, 770;
 pri postaji št. 37: John Vozel, 3571; Frank Kirar, 7388;
 pri postaji št. 41: John Verhovec, 3830; Josef Verhovec, 8588;
 pri postaji št. 44: Frank Pestotnik, 1827; Jakob Bohine, 2637;
 Alojz Markovič, 3438; Alojz Pestotnik, 9174; Frank Prislav, 8529; Blaž Režen, 969; John Štrukel, 892;
 pri postaji št. 50: Luka Levec, 7560; Josefa Levec, 1090;
 pri postaji št. 54: Anton Blatnik, 7571;
 pri postaji št. 71: Matija Plahuta, 9041.

Izplačalo se je za umrle člane sledeče:

št. 7546, Anton Notar, član p. št. 29, Rock Springs, Wyo. \$375.00
 št. 5854, Jernej Zagode, član p. št. 3, Moon Run, Pa. 125.00
 št. 1050, Ivan Žerko, član p. št. 9, Cherokee, Kans. 250.00
 št. 7075, Stan. Vielovski, čl. bivše p. št. 38, Charleston, V. Va. 500.00
 št. 6561, A. Fiakovsky, čl. biv. p. št. 38, Charleston, V. Va. 250.00
 št. 7687, Peter Kumeč, čl. biv. p. št. 28, Charleston, W. Va. 500.00
 št. 5514, Ignac Kikel, čl. biv. p. št. 44, Franklin, Kans. 500.00
 S sobratiskim pozdravom vsem članom in članicam!

IVAN TELBAN, tajnik.

Masakriranje civilnega prebivalstva v Srbiji.

Avstrija, ki je lanske jeseni priredila svoje takozvane "kazniške ekspedicije" v Srbijo, — ki se je prav sramotno s hudim porazom končala za njene vzporedne, — dala je pri tej priliki masakrirati silne mase mirnega in nedolžnega prebivalstva. Niso se izbrisane srage po krivem in zločinsko prelite krvi starcev, žen in otrok, ki jih je poklala divja avstrijska soldateska na povelje iz "prosvetljenega" Dunaja in Budimpešte. Trikrat številnejše avstrijske čete so bile v bitki pri Rudniku tedaj sramotno tepene od srbskih čet. Podati se tretji krat sama na Srbijo, ni imela več poguma, če je iskala pomoči drugod, pri svojih "mogočnih" zaveznikih. Cesar Viljem, kateri je potreboval zopet enkrat zmage, da zamaši usta svojemu narodu, je obrnil svoje oči na Balkan. Ali vseeno, niti on ni imel poguma lotiti se tako težke naloge, kakor je zlonit srbsko vojsko, ker je še predobro vedel, kakšne je odnesel njegov hrabri prijatelj lanskega leta v klanec Šumadije. Viljem, ki se je opravičeno bal za svojo vladu v slučaju neuspeha, si je poiskal na Balkanu novega zaveznika, vedno pripravljene izdajalca slovanske stvari, bulgarskega "carja" Ferdinanda. Bulgarija, ki je začela vojno proti Srbiji zato, ker ni hotela da se osvobodijo avstrijski Jugoslavnici tujega jarma (da je to pravi vzrok zahrbtnemu napadu Bolgarie, nam prav jasno dokazuje pišanje samega organa vladinega "Narodnih Prav"), je šele dala pogum, da se je začelo klanje v Srbiji. Ne samo, da se niso sramovali pripoznati pred celim svetom, da nimajo drugače dovolj poguma iti na Srbijo, kakor v trenutku skrajne potrebe.

Poslali so skoraj milijon ljudi proti 250.000 mož broječi srbski vojski, temveč se sedaj niti ne sramujejo najgusnejšega početja, ki ga vrše nad mirnim prebivalstvom srbskim. Dasiravno so primorani pripoznati viteško in čudežno hrabrost srbske vojske, ki raje umre, nego da izda jugoslovansko stvar in podpis mir, ki ji ga Viljem in kompanija vsaki dan nudijo potom svoje ga časopisja, vendar ne postopajo z ženami in otroci teh junakov kakor bi to delal vsak viteški nasprotnik, temveč tako zversko in podlo, kakor so delali hunski kralji.

Nemci sami pripoznajo v svojem časopisju zversko obnašanje v Srbiji. Citirajmo samo par vzgledov, ki ji je seveda treba izluščiti iz skorje, s katero so jih obdali Avstronemci. To ni težko, ker samo tepee verjame, da imajo srbske žene puške in bombe, medtem ko se ve, da niti vojaki nimajo dovolj orožja. "Neue Freie Presse" od 21. ok. piše: "Naši čisto pripeljejo srbske žene, ki marsikaj s puško na ramu, obkoljene od straže. Pripeljejo jih tako, kakor so jih zgrabili, ko so napadale našo vojsko. Te žene so predrzne in se nič ne bojijo smrti, ki ji je seveda gotova." "Frankfurter Zeitung" piše 23. oktobra: "Boj v tej zemlji (Srbiji) dobiva obliko najdivljeje se borbe naroda, v kateri sodelujejo tudi starci, ženske in otroci." "Neue Freie Presse" piše istega dne: "To je boj, kakršni so bili v starih časih. Kamen ne ostane na kamenu. Uničuje se vse." Sedaj pa priobčite "Berliner Tagblatt" v svoji prilogi, časo sli-

gega. Od tega prepričanja pa so tega, da se jim je dajalo prednost, je bil le en korak in Evropa je bila takrat predaleč in preveč zaposlena, da bi ga omajala v tem prepričanju.

— Predno smo prišli na svet, tekmo perijode naše naravne nosnosti, so bili časi napolnjeni s frazami... Vsed tega je malega pomena, da so "naravne pravice moža" fraza, ki ne zahteva ničesar trajnega ali absolutnega, ter da so te pravice veljavne le v toliko, kar vidi v njih posamezno stelletje.

V velikih in majhnih stareh se skrivamo za frazami. Ako izpremenimo besede, se nam zdi toliko kot da smo izpremenili fakta. Naprimer "prvi" in "drugi" razred bi se ne moglo naslikati na železniške vozeve. Vsi potniki, ker so Amerikanci, so enaki. To bi bilo "neamerikanski". Naslikajte na železniški voz "Pullman" in vsak bo zadovoljen. Na enak način smo se skrivali za besedami "emancipacija" ter smo se s tem lotili se problema. Tako se vedno skrivamo pred neprijetnimi dejstvi, kot se skriva človek pod posteljno odejo, kadar ga zebe.

Zalostno je, da prihaja prevladujoče naziranje o prostosti, ki nima obstaja v tem, da imate v prostosti zatirati drugega, iz časov prvih kolonistov. Če je temu tako, potem bi bilo nikdar nobenega jasnega in pravega pojmovanja prostosti, kajti to prevladujoče naziranje je daleč od resnice.

Ta domneva Mr. Wisterja pa ni pravilna. Resnica je, da so nekateri nezadovoljneži, ki so prišli v Ameriko v zgodnjih dneh razumevali prostost le v toliko, kolikor se je tikala njih lastnih oseb, vendar pa je tudi res, da so se ideje zelo poglabile pod uplivom logike dogodkov. Prihod narodov v to deželo, ki so bili različnih veroizpovedanj, znanje za narodi, ki so se nahajali v polbarbarskem stanju razvoja, ki niso nikdar slišali o krščanstvu Evrope, razširjenje zemljepisnega znanja, pretvorjenje tradicionalnih pojmov glede sveta ter znanje novih idej, ki so se porodile vse v Evropi: vse to je imelo za posledico, da se je oživilo "Proglasenje neodvisnosti" ter ustavo Združenih držav in sicer na podlagi ideje o resnični prostosti. Dolga časa je ta ideja prevladovala ter so bili ljudje takrat bližje resnici kot smo v sedanjih dneh, če je videti, da se vrača pojmovanje prostosti kot je vladalo pri prvih kolonistih, namreč svoboda za samega sebe. To pa ni resnična prostost in tudi ona proglasitve neodvisnosti ne.

Umrl je

v Hlinsku češki pisatelj in član Češke akademije znanosti in umetnosti Bohumil Adamek.

Osebnostna svoboda.

Louis Hammerling.

XLVII.

V "Atlantic Monthly" je izšel pred kratkim članek iz peresa Owen Wisterja in aslovljen: — "Kvak novele in demokracija". Ta članek je zelo zabaven in nekatere izmed pripomb glede splošnih razmer v tej deželi v sedanjem času so tako poučljive ter nazorne glede predmeta, o katerem razpravljamo v teh člankih, da jih hočemo nekaj priobčiti, da si ravno jih ne sprejemamo v splošnem.

V članku je par izrazov kot "rag-time vlada" — "pendulum vlada" in tako naprej. Navajamo torej sledeče: — Demokracija-pijonir se je moral boriti proti gozdnim sumam ter Indijancem. Zmagal je. Vsed tega je mislil o sebi zelo visoko. Vsed tega so krenili njegovi možgani v napačno smer. Za njegove potrebe so zadostovali surovi, prosti možgani s sekuro, s puško ter enim glasom ter kako patentno medicino. To je zelo ojačilo njegovo prvotno generalizacijo, — da je en mož prav tako dober kot drugi.

Sedaj si pa mislite, da bi imel ta demokrat-pijonir mesto gozdov in Indijancev proti sebi kakega Napoleona ali Wellingtona s kakšno izkušeno armado? Mislite si, da bi bili njegovi tekmovalci kakšni civilizirani ali izobraženi rodovi? Francija, Anglija in Nemčija so se borile druga proti drugi, dočim je stala demokracija-pijonirja nasproti le deviška divjina. Pomanjkanje vzgoje pri vojakih, državniku, zdravniku ali pisatelju, — vse to visi skupaj. Počeni uspeh demokracije-pijonirja niti ni usilil preinjanje, da so ponarede vsake vrste prav tako dobre kot kaj dru-

Norveško milo.

Norveška vlada je prepovedala izvažanje vseh vrst mila.

Baptisti na Ogrskem.

Na vseh mrtvih dan je bilo deset let, kar so na Ogrskem bili priznani kot samostojna konfesija baptisti. V teh letih so se baptisti jako pomnožili in nameravajo sedaj v Budimpešti ustanoviti posebno teološko učilišče.

Pretrgane pošne zveze.

Vse dopisovanje z vojnimi ujetniki v Srbiji je ustavljeno, ker so pretrgane pošne zveze preko Rumanije.

Smrt pod razvalinami.

V Wetzikonu v Švici se je porušila hiša ter podsula tri žene, ki so jih z velikim naporom izvele mrtve.

Delavsko gibanje v Rusiji.

Iz Stockholma: Zadnje dni so v Moskvi aretirali na direktni ukaz notranjega ministra večino voditeljev tamošnjih delavcev, tako Komarova, voditelja profesionalne delavske zveze, Nostlerja, poslovodjo moskovskih konsumnih društev, Ustjugova, predsednika moskovske organizacije kovinskih delavcev in — kar je posebno značilno, — Miljutina, predsednika delavske pisarne vserske mestne delavske organizacije.

Zopet ogrski vojni liferanti v Mlinskem.

Mesar Otto Kouss-Beg in njegova žena sta bila pri sodišču v Košicah obtožena, da sta od sredi meseca avgusta lanskega leta dajala armadi pokvarjene odpadke mesa. Prvo sodišče ju je oprostil, druga instanca pa je tako moža, kakor ženo obsodilo in sicer vsakega na dve leti ječe in 4000 K globe.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jerry Lind, Ark. in okolica: Mihael Citar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.

Rojtz, Frank Jamess in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Castello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Safflich.

Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbragar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zalel in Frank Bambich.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.

So, Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Franklin, Kans.: Frank Leskovec.

Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.

Kansas City, Kans.: Peter Schneller.

Mineral, Kans.: John Stale.

Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.

Ringo, Kans.: Mike Pencel.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.

Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.

So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.

Anrora, Minn.: Josip Fugina.

Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze.

M. L. Kaphs, Jos. J. Peshel in Louis M. Perusek.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: I. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kittsville, Minn. in okolica: Joe Adamich.

Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.

Great Falls, Mont.: Math. Ulrich.

Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.

Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.

Gowanda, N. Y.: Frank Sternica.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Rusnik in John Prostor.

Barberton, O. in okolica: Alois Balant.

Bridgeport, O.: Frank Hočevar.

Collinwood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, O. in okolica: J. Kumše.

Youngstown, O.: Ant. Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin.

Allegheny, Pa.: M. Klarich.

Ambridge, Pa.: Frank Jakše.

Bessemer, Pa.: Louis Hribar.

Braddock, Pa.: Ivan Germ.

Bridgeville, Pa.: Rudolf Pieteršek.

Burdine, Pa. in okolica: John Kerzlsnik.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.

Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.

Dunlo, Pa. in okolica: Josip Šahor.

Export, Pa. in okolica: Frank Trebec.

Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben.

Farell, Pa.: Anton Valentinčič.

Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.

Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak.

Irvin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.

Monessen, Pa.: Math Kikelj.

Moon Run, Pa.: Frank Maček.

Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakše, I. Podvašnik, I. Magister in U. L. Jakobich.

Steelton, Pa.: Anton Hren.

Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.

West Newton, Pa.: Josip Jovan.

Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Petermel.

Tooele, Utah:

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Broadway, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1703 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

J. POBENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. 2, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, Stev. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovence, Stev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse priobče pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo odgovarjalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Franc Koritnik in njegova družina.

Roman Romanov.

(Nadaljevanje.)

Oče je gledal v oblake in je to izpregovoril in tudi mati je vzdihnila.

"Da ne bi bilo toče!"

Zunaj je bil dež, bliskalo se je in grmel je, da se je stresla hiša in so šklepetale šipe v oknih.

Ali ponehaval je, samo še bliski so se užigali, grmenje se je čulo v daljavi, samo oddaljeno bobnenje se in dež je ponehaval.

Toučka je sedela pri ognjaku in se je stresla, kadar se je zablislilo.

"Ali te ni strah, Franci?"

Vprašala ga je, ker je stal mirno, ni se zganil ob najhujšem gromu in se zmenil za nevihto.

"Ne! Mene ni strah..."

Polegla se je nevihta in nehala je deževati.

Odpirali so oblaki in odprla se je lepa nebesna modrina. Videti je bilo, kakor da bi bila nevihta umirala, tako je bilo čisto in tako sveže.

Trave so se zravnale in rože so dvigale svoje rosne glave, debele kaptje so padale od drevesnih vej in naposled je posijalo sonce.

Mehki žarki so se razlili po rosinah travnikov in po mokrih poljih in tratah se je zasvetilo od mnogostevnih bisercov.

Franci je šel v sobo in je sedel k oknu.

"Jutri in še bolje pujantrajem pa stopim pred očeta in mu povem..." Tako in tako, jaz ne morem drugače, kakor da pojdem...

Zakaj ne bi človek imel poguma in zakaj bi se bal belih čest, ki pečejo križemsvet?...

Pojutranjem, ko bo nedelja, "pa stopim in povem popolnoma natančno!"

Zatrdno je bil to sklenil Franci in mislil je potem lepo in mirno o vsi svoji nadaljni poti.

Popolnoma mirno je bilo že zunanjo, sonce je sijalo, trave in rože so se dvignile, tuintam je še kanila deževna kapljica od drevesne veje in čisto in sveže in od nevihte umito nebo se je razprostiralo nad široko krajino.

V.

Miren poleten dan je bil. Poldne je bilo minilo in vse je molčalo daleč naokoli. Ni se zgenila bilka na polju, ni zatrepal list in ni zletela ptica preko poljan.

Franci je sedel pod kozolecem. Potem je vstal in šel.

"Zdej stopim predenj in mu povem..." Kaj bi se bal in kaj bi odlašal!...

In stopil je v vežo in odprl vrata v sobo.

Oče je sedel pri mizi in je bral iz debele knjige. Franci se je približal mirno in počasi.

"Kaj pa ti, Franci?"

Pogledal mu je v obraz in Franci se je ustavil.

"Tako je, oče, da ne bi ostal več rad doma. V mesto bi šel v šolo, kjer bi se rad učil vedno dalje in dalje..." Tudi se nič ne bojim tuje kraja in tudi tujih ljudi se ne bojim popolnoma nič...

Oče je vedel, da se bo zgodilo to, da bo stopil predenj in bo izpregovoril... Zaprl je knjigo in se je nagnil nazaj.

"Nič ni, Franci!..." Ti govoriš tako, ker si mlad in nespamet. Prerevni smo, da bi te mogli vzdržavati, kakor je prav in kakor se spodobi. Glej, če bi šel, bi stanoval v vlažnem stanovanju, lačen bi bil, obleke bi ne imel in zbolel bi in bi umrl... Umrl bi, Franci, in mogoče se ne bi vrnil nikoli več domov. Ne misli, Franci, nikoli več ne sanjaj! Strašno je med tujimi ljudmi, nikogar ni, samo žalostna misel sredi srca..."

Franci je molčal ves čas in počasi se je obrnil in je odšel. Na pragu ga je srečala mati, zamisljena ji je pogledal v obraz in je odšel mimo.

"Nič ni pomagati... Pojdi... umrje..."

"Kaj pa ti, Franci?"

Pogledal mu je v obraz in Franci se je ustavil.

"Tako je, oče, da ne bi ostal več rad doma. V mesto bi šel v šolo, kjer bi se rad učil vedno dalje in dalje..." Tudi se nič ne bojim tuje kraja in tudi tujih ljudi se ne bojim popolnoma nič...

Oče je vedel, da se bo zgodilo to, da bo stopil predenj in bo izpregovoril... Zaprl je knjigo in se je nagnil nazaj.

"Nič ni, Franci!..." Ti govoriš tako, ker si mlad in nespamet. Prerevni smo, da bi te mogli vzdržavati, kakor je prav in kakor se spodobi. Glej, če bi šel, bi stanoval v vlažnem stanovanju, lačen bi bil, obleke bi ne imel in zbolel bi in bi umrl... Umrl bi, Franci, in mogoče se ne bi vrnil nikoli več domov. Ne misli, Franci, nikoli več ne sanjaj! Strašno je med tujimi ljudmi, nikogar ni, samo žalostna misel sredi srca..."

Franci je molčal ves čas in počasi se je obrnil in je odšel. Na pragu ga je srečala mati, zamisljena ji je pogledal v obraz in je odšel mimo.

"Nič ni pomagati... Pojdi... umrje..."

"Kaj je?"

Franci je prišel in je rekel, da bi šel v mesto, v šolo da bi šel.

Oče je povedal zamisljeno, knjigo je zaprl pred seboj in se je nagnil na mizo.

"Mi ne moremo; ni mogoče, da bi ga primerno podpirali..." Toda pojde vseeno, vdal se je mislim in sanjam in sedaj se jih več ne otrese...

Šel bo in bo zbolel in mogoče bo umrl... V vlažnem stanovanju, ob slabi hrani, med tujimi ljudmi...

Potem je molčal in tudi žena je bila tiho in se je zamislila...

"Ali ni nič rekel?..." Povedal bi mu bil in oplašil bi ga..."

Čez dolgo je izpregovorila in se mu ozrla v obraz.

"Rekel sem... Molčal je in obrnil se je in je odšel... Nič ni pomagati; pojdi... umrje..."

Utihi sta oba.

Polmračno je bilo po sobi, okna so bila zagnjena in velika muha je letala pod stropom. Enakomerno je brenčala in gibala se je v počasnih krogih.

Zunaj je bila vročina velika, vse je molčalo sredi nje, ni se genila bilka na polju, ni vztrepal list na drevesu, ni zašumelo sredi gozda...

Nedelja je bila in nedeljsko oblečeni ljudje so šli po cesti. Fantje so šli s šopki na zametnih klobovkih in brhka dekleta z rdečimi rožami na kipehkih prsih...

Vse je bilo nedeljsko oblečeno, samo zaprašeni potpotniki je šel mimo, zamisljenega obraza s palico v roki je šel in ni dvignil oči...

"Pa bi se enkrat govoril z njim, mirno bi mu rekel in popolnoma"

prijazno... Še enkrat da bi rekel..."

Po dolgem času je izpregovorila mati in oče je dvignil glavo.

"Zastonj... Pojdi... mogoče se vrne... umrje lahko..."

Govoril je poltiho, zamisljeno. "Vendar bi rekel še enkrat..."

Mati je mislila, da ni nemara pomagalo; pozabil bi vse in bi ostal. "Saj lahko... ali..."

Očetov glas je bil negovot; del je knjigo na polico in je odšel. Na polje se je odpravil, po stezi je stopal in tam ga je opazil pod kozolecem: sam je sedel in zamisljen, oči so strmele v daljavo, obraz je bil blede...

"Kaj delaš, Franci?"

Ogovoril ga je in fant se je vzdramil. Stresnilo se je telo, zbudilo so se oči, vzdihnil je.

"Nič..."

Oče je odšel po poljski poti in Franci je mislil dalje.

"Kaj če so ljudje mrzli in če je v tujini smrt za slabotne ljudi..." Jaz vem, da sem močan, smrt bi premagal in zato se ne bojim tuje...

... Snegljajo se daljave in vabijo smeje se lepa bela cesta... Z Bogom domača vas, z Bogom, oče in mati in Toučka!...

... in po beli cesti naprej do daljav in križemsvet...

Mirno je mislil naprej in se je namenil, da povpraša in poprosi učitelja, mogoče župnika. Vse bo natančno zvedel in podal se bo ob pravem času na pot proti mestu. In tudi oče bo zvedel, rekli mu bodo, naj ga pusti, in spremil ga bo lepega jutra doli proti mestu. Kaj je nepremagljivo na svetu, če je človek resnično pogumen in kdor bi se bal tujine in njenih težav...

Daj, Franci, dvigni se, ti moj otrok, ki te ni strah in si pogumen!...

Zdelo se mu je, da ga kliče moč sama, velika nadzemska moč da mu ukazuje.

V tujino, Franci, čez hrib in goro, križemsvet, Franci, za srečo, za lepo bodočnostjo!...

Solnce je zahajalo, nebo se je rdečilo, nalahko je dahnil veter, zamajalo so se bilke, listje je zatrepalo, zašumelo je sredi gozda...

Lepo je zahajalo solnce, skrililo se je naposled za vrhove, zadnji žarki so obsevali gorska slemena na vzhodu, izginili so, otemnela je zarja in prihajal je mrak. Temnelo je nebo in gostilo se je ozračje, že je gorela prva zvezda, že je zasvetila luna. Mehka luč se je razlivala po okolici, trepetale so senice, priplavala je pesem, tiho so sanjali lesovi naprej...

Vrstili so se vroči poletni dnevi, ni bilo dežja, nebo je bilo čisto in brez oblakov. Tudi megle ni bilo: vsa daljina je bila suha in čista.

Franci se je odpravil k učitelju; tiho izginil za vogalom in gorji proti šoli. Učitelj je bil prišel nanovo v tisti kraj, pred malo leti je bil prišel po smrti učitelja in organista Koritnika. Po vrsti je umiral stari rod; stari Koritnik je umrl, umrla je stara gospodinja, brat je umrl, ki je bil učitelj stare šole. Samo dobro brati je znal in pisati in je učil isto umetnost vasko otroke. Tako se je gojilo v stari šoli, ali podrl so jo do tal, sezidali so novo, in umrl je stari Koritnik. Nov učitelj je prišel, gosposko je bil napravljen in veliko lepega in učnega je znal povedati. In nastopila je nova družina Koritnikova, čila in mlada, tekla so leta, rastle so otroci, glej, in sivi so lasje, umirale so oči in grube so legale po brazih...

Franci je prišel do šole, stopil je v vežo in je potkal na vrata. Začel je glas in je prijel za ključko.

"Dobro dan!"

Zaprl je vrata in čitelj je stopil pred njega.

"Kaj bi rad, Koritnik?"

Prijazno je vprašal in Franci je govoril brez strahu in mirno.

"Prosim, da bi mi povedali, kako se vstopi v mesto v šolo..." Rad bi šel, noč in dan in naprej in naprej bi se učil..."

Prijazno se je nasmehnil učitelj in mu je pojasnil vsot pot. Franci je poslušal z veliko pozornostjo, gledal je naravnost v obraz in stal popolnoma mirno.

"Oče me ne puste... Jaz pa bi šel silno rad, učil bi se naprej in naprej..." Če bi vi nemara rekli očetu, potem bi me pustili, gotovo bi me pustili..."

"Lahko rečem, Koritnik; v mesto pojdeš in postaneš velik gospod..." z Bogom, Koritnik!"

Zaprla so se vrata in Franci je odšel proti domu. Lepo je imel pred očmi svoj načrt in ni obupa-val. Popolnoma brez strahu je mislil na tujino, mirno se je domislil na glad in ni se bal boleznii.

(Pride še).

Zadoščenje.

Izvirni igraček v treh dejanjih. — Spisal: Filip Rekar, New York.

(Nadajevanje)

XII. Prizor.

Kovačev (pride iz ozadja): — Kaj pa imata? Tomažev, ali si že zopet pijan? Saj sem vedel, da se bosta sprla. Pametno se pomeni, kaj bi se zmerjala. Saj ni ženska toliko vredna, da bi si dva možaka zaradi nje skočila v lase.

France: — Aha, dozdeva se mi, da si ti, Tomažev, kaj ne? Ti si! Govori!

Tomažev (se mu iztrga): — Jaz, da! Štiri leta te ni bilo in mislil sem, ne bo ga več.

France (si zakrije z rokami oči in se opoteče): — Moj Bog, moj Bog, zakaj sem prišel sem! Upal sem, da bom za svoje trpljenje bogato poplačan, toda ta kazen je strašnejša od najstrašnejše ječe.

Kovačev: — Ne razburjaj se, France. Saj ni nič.

France (ga pogleda in se tresne): — Kje pa je Pepea?

Kovačev: — Tukaj v naši naselbini. Pri Thomsonu je v službi.

France: — Tukaj je torej in jaz je nisem videl. Tako je torej držala beseda, katero mi je dala pred odhodom. Nisem je videl in je ne bom. Nočem jo videti... Ne privoščim ti, Tomažev, da bi ti bilo kdaj tako pri sreči, kakor je meni sedaj. Zbogom tovariši. Pozdravljeni, če se ne vidimo več... (Steče naglo preko odra in se drži z rokami za glavo.)

Kovačev: — Pokajaj, France! Nikar ne bodi tako divji. — (Nekaj časa gleda v smer, koder je odšel France, potem se pa obrne k Tomaževu): — Res ne vem, kako prideš do tega, da si jo svojši. Ali sta se že kaj pomenila s Pepeo?

Tomažev: — Ali nisi oddal pisma?

Kovačev: — Ne bodi neumen. Da bi se še iz mene norčevali.

Tomažev: — Kaj, ti nisi? Zakaj ne? Povej!

Kovačev: — Ali misliš, da bi tebe vzela? Če bi se hotela poročiti, bi si pač drugega izbrala.

Tomažev: — Seveda, sedaj tako govoriš. Pred pol ure si govoril drugače.

Kovačev: — Prej, dokler sem mislil, da ne bo več Franceta, sem govoril tako, sedaj je jasno, da moram govoriti drugače.

Tomažev: — Kaj se mešaš v moje zadeve.

Kovačev: — Ne mešal bi se, če bi ne slutil v tem nekaj slabega.

XIII. Prizor.

Prvi fant (pride po poti in stopi pred Kovačevga): — Kje je France?

Kovačev: — Ne vem, ravno sedaj je bil tukaj. Nekam je bežal. Mogoče celo na postajo. Da bi si že vsaj kaj ne napravil.

Tomažev: — Kaj si hoče napraviti, šel je, ker je vedel, da ni ma več tukaj obstanka.

Kovačev: — Kakor kaže, ga tudi ti ne boš več dolgo imel.

Drugi fant (prileti na oder in zakriči): — Francetu se je zmešalo... Kakor divji je letel mimo hiš in kričal nekaj nerazumljivega.

Tomažev: — Kaj? Kaj je?

Kovačev: — Če se mu je pripetila kaka nesreča, si jo zakri-vil ti.

Tomažev: — Jaz imam čisto vest.

Prvi fant: — Ne prerekajmo se ampak pogledajmo, če je potreba pomoči.

Kovačev: — V jezi, žalosti in obupu, nima človek pameti... Pogledajmo, kaj je žnjim. — (Odide.)

Kovačev in drugi fant: — Hitimo, da ne bo prepozno. — (Od- ideta.)

Tomažev (pogleda okoli sebe, izvleče iz žepa steklenico, ter na- pravi par dolgih požirkov): — Nisem mislil, da se bo tako zgodilo. Kdo gre pa sedaj? Človek pa res nima nikdar miru.

XIV. Prizor.

(Po poti prideta Thomson in Pepea.)

Thomson: — No ravno sedaj je bil tukaj. Kam so neki odšli?

Pepea: — Motite se, Mr. Thomson. Ne vrtjame, ne morem vrjeti.

Thomson: — Oho, Tomažev. Kaj pa ti delaš tukaj?

Tomažev: — No, Pepea, kako se imaš?

Pepea (se obrne vstran in šepeta Thomsonu): — Tega človeka se bojim.

Tomažev: — Bojiš se me?

Thomson: — Pijan je.

Tomažev: — Pijan, da, seveda sem pijan! Kdo je pijan?

Thomson: — Stran! Spat! — (Ga divje pogleda. Tomažev gle- da se nekaj časa Pepeo, potem pa gre v hišo.)

Pepea: — Pa je bil res tukaj?

Thomson: — Za božjo voljo, saj sem govoril žnjim.

Pepea: — Ali je kaj vprašal zame?

Thomson: — Ne, ni vprašal, jaz mu pa tudi nisem hotel pove- dati. Presentitji sem ga mislil in kakor se mi dozdeva, se mi bo izbornu posrečilo. — (V daljavi se zasliši upitje in prihaja bližje): — Kaj pa je to?

Pepea: — Moj Bog, slutim nesrečo. Nekaj se je moralo zgo- diti.

Thomson: — Kaj se hoče zgoditi. Veseli so. Kmalu bo ženito- vanje. Boljše je, da se jim umakneva. — (Stopita za kulise.)

XV. Prizor.

(Na oder prihajajo možki in ženske. Vsi so zmedeni in letajo sem- tertja. Čujejo se kliči: — Moj Bog! Kaj takega! Kdo bi si mislil.

— Slednji pripeljata na oder Kovačev in prvi fant Franceta. Fran- ce ima raztrgano srajco, lase razkuštrane, usta ima odprta in divje gleda. Sredi odra obstanejo. Ljudje se stisnejo k hiši. Kovačev po- sadi Franceta na klop in sede poleg njega.)

France (govori zmesano, včasih tiho, včasih zakriči): — Ali jo vidiš, mater starko?... Pogled jo in skušaj se zamisliti v njeno trpljenje... Pogled jo dekleko... Ali vidiš, kaj se pravi z enim samim zamahom uničiti srečo... Kakor roža bo zvenela in ti jo boš imel na vesti. Hahaha! Ali ji vidiš nevesto... Križem zemlje se boste plazili po kolenih. Ne žulji, ne solze, ne kletve ne bodo več pomagale!... Postali boste ljudje, brez domovine, brez prijate- ljev...

Pepea (pogleda izza kulise, oči ima na široko odprte, hitro se umakne nazaj in zakriči): — France!

Ostali: — Pepea!

Kovačev: — Stopi bližje. Pepea! Ne boj se ga, to bo kmalo mi nilo.

France (gleda nepremično v tla in nadaljuje s komaj slišnim glasom): — Pepea! Nevesta... Kje si domovina? A, kaj par let... Saj je vse zamanj. Čakaj! Tiho! Kako je že rekel učitelj... Ničvredneži, vsi se enaki... Ne Thomson je govoril. Plačati sem mu hotel, sedaj so drugi meni plačali. Oh, kako boli glava! Kako strašno boli!...

Prvi fant: — Po vode! Položimo ga na posteljo. Saj nam bo še umrl tukaj.

Kovačev: — Ustani, France! — (Za kulisami zajoka Pepea. Njen jok je tako pretresljiv, da se vsi ozrejo v ono smer. Tudi France potaši obrne glavo in ustane.)

France: — Ne, ne, saj ni mogoče. Sanjalo se mi je.

Thomson (stopi izza kulis in se približa Francetu): — Ali me poznaš?

France: — Ne, ne poznám te. Aha, že vem, učitelj si. Ti si go-

voril tisti večer... Čakaj, kako si že rekel. Ne, Tomažev si. — (Zaskriplje z zobmi in stisne ustnice): — Ali se jokaš, kaj? Kdo je jokal sedaj?

Thomson: — Vidiš jo! — (Pokaže za kulise): — Ona je jokala zaradi tebe.

Pepea (stopi pred Franceta in mu položi glavo na prsi): — France! France!

France (izbuli oči, jo nekaj časa gleda, potem se nasmehne in sede na klop): — Moj Bog!

Pepea (poklekne preden. France jo prične z eno roko gladiti po laseh, z rokavom od srajce si briše oči): — France! Ali me ne poznaš? — (France sedi nepremično in gleda Pepeo, ki pridrušeno ihti.)

Thomson (stopi v sredo odra): — Da, to je narod. Slabo sem ga sodil. Ti ljudje ne govorijo z besedami, toda v srehi občutijo sto- krat več, kakor nas eden. V veliki zmoti sem bil glede njih. Sedaj mu ne zamerim, da me je bil udaril tedaj, ko sem bil razžalil njegov narod. In ti dežela, daleč okraj morja, ki te nisem še nikdar videl in te najbrže nikdar ne bom, si lahko ponosna, ker imaš take sinove. Ponosni so, značajni in samozavestni.

France in Pepea (ga pogledata in zašepetata): — Hvala.

Thomson: — Nič hvala, nobene hvale ne potrebujem. Živita v miru, vsi naj žive v miru, v svobodi in zadovoljstvu. V svobodi se pripravljajte na težko delo, ki vas čaka. — Vse svoje moči posvetite svojemu narodu, tukaj ste prosti in veliko lahko storite zanj. Nekeč sem bil drugih misli, danes pa popravim svojo zmotu. Vaš narod ni bil ustvarjen za to, da bi vtonil v pozabljenju. Živel bo, razvijal se bo in sledujoč zavzel prvo mesto med svojimi vrstniki. Zaponmita si, da je govoril te besede prost Amerikanec, ki zna ceniti svobodo, ki spoštuje in visoko ceni vsakega, katere se zavzame za svoj narod.

(Zagrinjalo počasi pade.)

— KONEC. —

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

|--|

WATERLOO

Francoski spisala: Erckmann—Chatrian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

(Nadaljevanje).

XV.

V Saaburgu smo dobili stanovanjske bilete. Moj bilet se je glasil na bivšega tiskarja Jareiss, ki je poznal očeta Guldena in teto Grete.

Z mojim novim tovarišem, Johann Buche, nas je pustil jesti ob njegovi lastni mizi. Ta moj novi tovariš ni jedel do svoje rekrutne dobe ničesar drugega kot krompir. Raditega je drobil celo kosti, na kateri ni bilo nobenega mesa več. Jaz sem bil v tako žalostnem razpoloženju, da mi je naravnost povzročalo muke to drobljenje kosti.

Oče Jareiss me je hotel potolažiti, a to, kar mi je povedal, je le še povečalo mojo žalost.

Ostanek dneva in prihodnjo noč smo preživeli v Saaburgu, nakar smo prihodnji dan korakali do vasi Mezieres, naslednjega do Vie in nato do Solgne. 5. smo se končno blizili Metz.

O našem maršu vam ni treba nadalje pripovedovati. Vojaki korakajo, polni prahu, s turnistro na hrbtu in puško kot se komu ljubi, od etape do etape. S smehom in ukanjem se gre skozi vasi. Če pa je človek žalosten, ker misli na svojo ženo, prijatelje ter vse druge, katere je pustil za seboj, potem gre vse to mimo duševnih oči kot megla ne slike. Sto korakov naprej se ne misli več nanje.

Iz sanj me je zbudil pogled na Metz s svojo pomorno katedralo, s svojimi starimi hišami ter črni okopi. Čeli dve uri pred dohodom smo mislili, da smo že pred okopi. Ker je bilo zelo vroče, se je vse podizalo, da pridemo čimprej v senco. Tedaj sem se zopet spomnil na polkovnika Desmicheles. Majhno, čisto majhno upanje se je zbudilo v meni in mislil sem si sam pri sebi:

— Ah, če bi hotel tako srečen slučaj! Potipal sem na mesto, kjer sem imel spravljen pismo. Čebedel ni nič več govoril z menoj. Obrat se je proč ter vrgel le od časa do časa name pogled od strani. Nič več ni bilo tako kot prej. On je bil seržant in jaz navaden vojak. Bila sva si sicer še vedno dobra, a razlika je vendar obstajala med nama.

Poleg mene je korakal Johann Buche, s skrivljenim hrbtom ter na notri obrnjenima nogama. Edino, kar je rekel včasih, je bilo, da ga tišče črevlji in da bi jih morali obleči pravzaprav le za parado. V dveh mesecih službe se podčastniku, ki ga je uril, ni posrečilo zrvnati mu noge in hrbet. Na svoj način pa je zelo rahlo korakal ter se ni skoro nič utrudil. Končno, krog pete ure popoldne, smo dospeli do znamenjih utrdb. Odvezli so nam parolo, nakar je stotnik na straži komandiral: — Passée!

Bobni so pričeli udarjati in stopili smo v to mesto, najstarejše kar sem jih kdaj videl.

V Metz, kjer se stekata Seille in Mosel, je videti hiše s štirimi ali petimi nadstropji, razpadle zidove, preprečene s številnimi tramovi. Vse to je tako staro kot gore in reke in prav zgoraj moli streha naprej za celih šest črevljev ter moče svoje temne sence v vodovje, v katerem plavajo stari črevlji, čunje ter mrhovina vsake vrste.

Če se ozre človek v zrak, v kakšen kot za podstrešjem, se vidi brezdomno obraz kaknega starega Žida, s sivo brado ter skrivljenim nosom ali pa otroka, ki je v večni nevarnosti, da pade v globino. Metz je v resničen pomenu židovsko in vojaško mesto. Tudi beračev ne manjka tam. Še slabše je kot v Mainz, Strassburgu in celo v Frankfurtu, če se ni od tedaj kaj izpremenilo. Dandanes ljubijo namreč ljudje udobnost in mesta postajajo od dne do dne lepša.

Skratka mi smo korakali skozi ta čudoviti mestni del, pri čemer so moje oči kljub veliki žalosti z zanimanjem zasledovale prizore, ki so se nudili. V mestu je mrgolelo v tem trenutku narodnih gardistov, ki so prišli iz Longwy, Saarlouis in Bog ve odkod še in ki so morali nadomestiti vojake, odhajajoče v vojno.

Prišli smo na neki prostor, na katerem je bilo polno posteljne obleke, slamnjakov in druge robe, katero so dobavljali meščani za čete. Pred neko vojašnico, v kateri so bila okna vsa odprta, se nam je ukazalo sneti puške z ramen in tam smo čakali v misli, da se nas bo nastanilo v vojašnici. Po dvajsetih minutah pa se je pričel apel in vsak je dobil 25 centov ter bilet za prenočišče. Odstopilo se je in vsak je šel svojo pot. Johan Buche, ki ni še nikdar videl nobene drugega mesta kot Pfalzburg, se ni premaknil z moje strani.

Naš bilet nam je nakazal stanovanje pri Elias Meyer-ju, mesarju v St. Valery cesti. Ko sva prišla pred hišo, kje je mesar ravno rezal meso, je postal slednji zelo jezen ter nas je sprejel vse drugače kot prijazno. Bil je to debel Žid, rdečega obraza, ki je nosil na rokah in v usesih velike uhanje. Njegova suha, žolta žena je prišla po stopnicah navzdol ter se psičela kregati. Rekla je, da je imela že večerj ter predvečernjem vojakom v hiši, da ji je pisar v mestni hiši neprijazen ter ji pošilja na vrat vsaki dan vojake, docim ne dobijo sosedni ničesar in tako dalje.

Kljub temu pa so nas pustili noter. Za njo je prišla hčerka ter naju opazovala in nato debela, zelo nečista dekla. Ti ljudje stoji še danes pred mojimi duševnimi očmi, ko so tako stali v starinski sobi ter naju opazovali.

Hčerka, ki je imela dvoje zelo črnih, blestečih oči, je rekla par besed proti svoji materi, nakar se je dekli ukazalo, naj nas spravi v beraško sobo na podstrešju. Vsi Židje imajo namreč berače, katere pogostijo v petek.

Moj tovariš je bil zelo zadovoljen, docim sem bil jaz zelo slabe volje. Kljub temu smo šli za deklo po stopnicah, na katerih je človeku drslo radi samega blata. Tako smo prišli v podstrešno sobo, v kateri je bilo razobeženo perilo. Tudi da nisem bil v tako slabem razpoloženju, bi se i zdelo ta soba strahotna ostudna. Imela sva le en stol in en slamnjak ter odejo za oba. Pri vratih pa je obstala dekla, z vprašujočim pogledom, kot da pričakuje za to stanovanje še posebnih komplementov.

Sedel sem ter odložil svojo turnistro v zelo slabem razpoloženju. Isto je storil Buche in dekla se je že pripravljala, da odide po stopnicah navzdol, ko sem ji zaklical:

— Počakajte, midva greva tui navzdol ter si nočeva zlomiti vratu na stopnicah.

Ko sva izmenjala črevlje in nogavice, sva šla v pritličje, da si kupiva mesa. Johann je šel po kruh k peku onstran ceste in ker sva imela pravico na prestop pri ognjišču, sva šla v kuhinjo, da si skuhamo nakupljene stvari.

Krog osme ure je prišel k nama mesar, z veliko pipo v ustih. Bila sva ravno gotova z obedom. Vprašal naju je, iz katere okolice da sva, a jaz mu sploh nisem odgovoril, ker sem bil preveč slabe volje. Johann Buche pa mu je pripovedoval, da sem urar v Pfalzburgu, nakar se je ta človek spodobneje vedel pro ti obema. Pripomnil je, da potuje njegov brat po Alzaciji in Lotaringiji z urami, verižicami in drugim blagom in da sva mogoče že delala kupčije.

Jaz sem mu odvrnil, da sem našel njegovega brata parkrat pri gospodu Guldenu in to je bilo tudi res. Nato je zaukazal dekli, naj nama prinese blazine. Šla sva spat, kajti bila sva zelo trudna in zapala sva takoj. Jaz sem nameraval zgodaj vstati ter pohiteti v orožarno. Spal sem pa še, ko me je potegnil tovariš za roko ter rekel:

— Trobijo k apelu.

Poslušal sem in v resnici je bil signal. Imela sva ravno toliko časa, da sva se oblekla, navezala turnistre ter odšla navzdol po stopnicah. Ko sva prišla na trg, je bil že zbran bataljon.

Nato je prišel municijski voz in dobili smo ostre patrone. Navzoči so bili major Gemau, stotnik in vsi častniki. Tedaj sem videl, da je vse izgubljeno in da nimam ničesar več pričakovati. Ko me je v tem trenutku pogledal Čebedel od strani, sem obrnil pogled v stran. Istočasno se je glasilo povelje:

— Puško na ramo. V dvoredu na levo, marš!

Zadoneli so bobni in korakali smo v koraku. Šlo je preko prvega mostu in preko drugega in korakali smo proti Thionville.

(Nadaljuje se).

dobite "GLAS NARODA" skoro štiri mesece dnevno, izvenredno nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila s bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan raspolijamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po 70c. gallon
črno vino po 60c.
Drožnik 4 gallone za \$11.00
Brinjevec 12 steklenic za \$12.00
4 gallone (sodček) za \$16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST 80:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, uredniki in državni o. knjiž. Berle o. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga je vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Rodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil, v dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajerski pisatelj Peter Kosseger piše: Sedel sem v nekem gondi pri Krieglach in sembral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem sazelel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Bolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Marti: To je najbolj občudljiva knjiga, kar sem bil kdaj bral....

O. Neumann Hafer: — To je najboljša knjiga, kar se ji sploh imenuje, ki se bori za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom davil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poslal. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli k križemsvetu in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta žena Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Kojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročino za list "Glas Naroda" in izajati pravoveljavna potrdila. Na kom ga toplo priporočamo. Upravičeno "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industrien and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravljalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvjetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kazipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v natanljivi zvezi z zadevami: kako: postati državljan, kjer se oglašati za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT (State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POKOR KOJAKI!

Najbolj oporno majo za leno in moške ase, kakor tudi za moške urke in brado. Ako se rabi to sredstvo, razstoj v 6 tednih krasni, čisti in dolgi lasje, kakor tudi moškimi vrasne brke in brada in neboti odpadali in se osveži. Revmatizem, kostelni ali trganje v rokah, nožah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravi. Rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradavice, ozeblina v par dneh popolnoma odstranijo. Kdor bi moja zdravila brez sepeha rabil, mu jamčim vs \$5.00. Pišite takoj po enlik in knjižico, pošljimo zastonj.

JAKOB WAHČIČ, 1092 E. 64th St., Cleveland, O.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika

Cena samo 25 centov

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

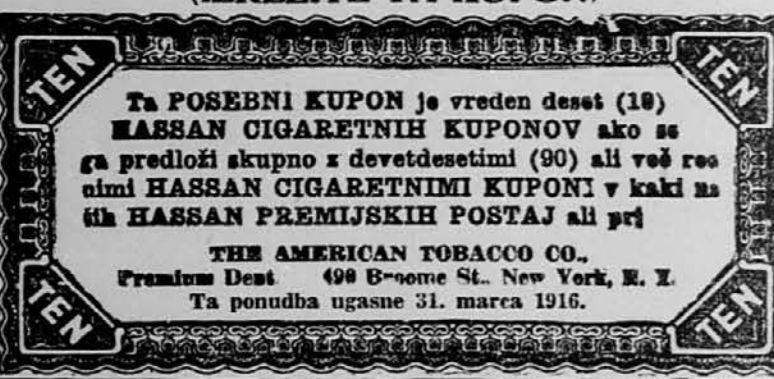
82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljave tudi sedit, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljave v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$14.80 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.